

Jord- och skogsbruksministeriets förordning

om byggnadstekniska och funktionella krav för mjölkstallar som understöds

I enlighet med jord- och skogsbruksministeriets beslut föreskrivs med stöd av 12 § 4 mom. i lagen om strukturstöd för renhushållning och naturnäringar (986/2011) samt 13 § 5 mom. i lagen om strukturstöd till jordbruket (1476/2007) sådant det lyder i lag 1328/2022:

1 §

Tillämpningsområde

Utöver vad som i övrigt anges i bestämmelser och föreskrifter om planering, uppförande av byggnader och byggnadernas brandsäkerhet samt djurskydd ska denna förordning tillämpas vid nybyggande, med nybyggande jämförbara utvidgningar eller omfattande grundlig renovering av mjölkstallar som beviljas stöd i enlighet med lagen om strukturstöd till jordbruket (1476/2007) eller lagen om strukturstöd för renhushållning och naturnäringar (986/2011).

2 §

Definitioner

I denna förordning avses med

- 1) *kalv* nötkreatur som är yngre än sex månader oavsett kön,
- 2) *kviga* ett minst åtta månader gammalt nötkreatur av honkön som inte har kalvat,
- 3) *ko* ett nötkreatur av honkön som har kalvat,
- 4) *mjölkko* en ko som i huvudsak hålls för mjölkproduktion,
- 5) *tjur* ett nötkreatur av hankön som är äldre än sex månader,
- 6) *ungdjur* nötkreatur som är 6–22 månader gamla,
- 7) *mjölkstall* en byggnad där man håller nötkreatur för mjölkproduktion,
- 8) *båsladugård* ett mjölkstall där korna är uppbundna i båsar,
- 9) *lösdriftsstall* ett mjölkstall där nötkreaturen kan röra sig fritt för att äta, lägga sig och för att mjölkas,
- 10) *djurstall* ett utrymme i mjölkstallet som bildas av området för nötkreaturens båsar och boxar, mjölkkningsavdelning inklusive foderbord och gödselgångar,
- 11) *mjölkkningsavdelning* en mjölkstation och ett väntrum för korna samt dithörande gångutrymmen,
- 12) *golv med fast underlag* antingen ett perforerat enhetligt jämnt golv eller ett golv med gles perforering av vilket dräneringsöppningarna i genomsnitt upptar högst 15 procent,
- 13) *gödselgång* en gång för kor som förenar foderbordet och liggbåsen i ett lösdriftsstall och från vilken gödseln rinner av eller avlägsnas mekaniskt,
- 14) *rasthage* ett område i djurstallets omedelbara närhet där djuren rastas regelbundet och där gödsel och avrinningsvatten samlas upp,
- 15) *bete* ett inhägnat område på åker- eller skogsmark där djuren får röra sig fritt; gräset på betet kan också utgöra en del av djurens foder.

3 §

Allmänna krav

På mjölkstallarnas brandsäkerhet tillämpas jord- och skogsbruksministeriets förordning om brandtekniska krav för byggnader som understöds (265/2019). Vid elavbrott ska produktionen och djurens välbefinnande kunna upprätthållas med hjälp av ett reservkraftsystem och vattentillgången säkerställas. Om ventilationen i djurstallet är elberoende ska det finnas ett alarmsystem som varnar djurskötaren om elavbrott.

I genomsnitt ska nybyggda djurstallar ha en rumshöjd på minst 2,7 meter. I grundligt renoverade djurstallar ska rumshöjden vara tillräcklig i relation till djurens storlek.

Vid grundliga renoveringar och vid sådana utvidgningar där djurstallets utvidgning utgör mindre än 50 procent av det befintliga djurstallets yta och högst 500 kvadratmeter, kan de befintliga bås- och gångbredderna användas om inte annat följer av djur- och arbetarskyddsbestämmelserna eller andra bestämmelser.

Dimensioneringskraven för bås, liggområden, boxar, gödselgångar och andra gångleder för djuren samt foderbordsutrymmen finns i tabellerna 1–6 i bilagan.

4 §

Placering av mjölkstallar och transportrutter

Byggplatsen för ett mjölkstall ska väljas så att djuren har tillträde till bete eller rasthage. Rasthagen ska uppfylla de tekniska krav som anges i jord- och skogsbruksministeriets förordning om krav på miljöskydd för byggande som understöds (266/2019).

Utrymmesreservering för en kommande driftsutvidgning som man känner till ska framgå av situationsplanen. Mjölkbilens körväg ska vara avskild från transportvägen för stallgödsel. Gårdsbruksenhetens interna, inkommande och utgående trafik ska framgå av situationsplanen.

Gårdsplansområden som byggs för produktionen, områdenas areal, konstruktionslager och avledning av ytvatten ska framgå av ritningarna.

Djurstallet ska planeras så att rutter för fodertransporter och foderbord inte korsar djurens gångvägar eller transportvägar för stallgödsel. Om detta inte kan åstadkommas i djurstallet av funktionella orsaker ska det där vägarna korsas byggas en lyftbro eller motsvarande för att säkerställa foderhygien.

5 §

Fönster, andra ljusöppningar och belysning

För att få in dagsljus i djurstallet ska det finnas fönster eller andra motsvarande ljus-öppningar som utgör minst fem procent av djurstallets golvyta. Kraven på belysningsstyrka finns i tabell 9 i bilagan.

6 §

Lösdriftsstallar

Antalet mjölkkor och övriga nötkreatur i ett lösdriftsstall får inte vara fler än antalet liggbås- eller boxplatser. Som mjölkplats räknas de liggbås- eller boxplatser som i planritningen finns utmärkta för mjölkproducerande kor eller sinkor. Mellan liggbåsen ska finnas båsavskiljare.

Lösdriftsstall utan liggbås ska planeras så att korna har ett liggområde med ströunderlag och ett separat foder- och utgödslingsområde.

Av byggnadsplanen ska det framgå uppbindningsmöjlighet för djurens omvårdnad eller behandlingsåtgärder

Fördelningen av djurens bås och boxar samt antal och åldersklass för djur som ska hållas i gruppboxar ska markeras i planritningen. I djurstallet ska det finnas kalvnings- och sjukutrymmen, som ska märkas ut i planritningen med måttsättning även om dessa boxutrymmen placeras i en annan byggnad.

7 §

Golv i djurstallar

Golvkonstruktionen i djurens vistelse- och liggutrymmen ska vara så tätt att flytgödseln inte läcker ut till omgivningen. Djurens liggområden ska ha golv med fast underlag.

Dimensioneringskraven för stav- och spaltbredd i gödselgångar och andra utrymmen med spaltgolv finns i tabell 8 i bilagan.

8 §

Sjuk-, behandlings- och kalvningsboxar för nötkreatur

Det ska för varje påbörjat 20-tal mjölkkor finnas minst en boxplats för kor som insjuknat, kräver vård eller ska kalva. Boxen ska finnas på en dragfri plats nära mjölkstationen eller annars på en plats där mjölkningen av kon kan ske smidigt. Från boxen ska det finnas fri passage till ytterdörren.

Ytterligare ska det finnas en vårdplats för varje påbörjat 50-tal kvigor eller övriga nötkreatur.

En liggbåsplats räknas inte som sjuk- eller kalvningsplats. I en båsladugård kan högst hälften av de platser som krävs vara sjukbås.

En box kan vara en ensambox eller en gruppbox. Av byggnadsplanen ska det framgå hur det är möjligt att dela in boxen i separat sjuk- och kalvningsutrymme om inte kalvningsutrymmet finns i en separat box. Delning av boxen får inte hindra djurens åtkomst till utfodrings- och dricksplatser. Utfodrings- och dricksplatser samt uppbindningsmöjlighet för den tid som behövs för djurens behandlingsåtgärder ska framgå av planritningen.

Liggområdet i boxen ska ha ett tätt eller dränerat golv med fast underlag. I liggområdet får det finnas varken utgödslingsskrapa eller spalt- eller gallergolv.

Dimensioneringskraven för boxar finns i tabell 3 i bilagan.

9 §

Dricksplatser

Alla djur ska ha ständig tillgång till rent dricksvatten som inte får vara fruset. Dricksplatsen kan vara en vattenkopp eller ett vattenkar. I ett lösdriftsstall ska det finnas minst en dricksplats för varje påbörjat antal sex mjölkkor. Övriga nötkreatur ska ha minst en dricksplats för varje påbörjat 20-tal djur, dock så att en grupp på 10–20 djur ska ha minst två dricksplatser.

Dricksplatsernas minimiantal finns i tabell 7 i bilagan.

10 §

Mjölkningsavdelning

Framför mjölkningsstationen ska finnas ett samlings- och väntrum för den grupp kor som samtidigt kommer till mjölkningen med minst 1,5 kvadratmeter per enskild ko. Samlings- och väntrummet ska dimensioneras i enlighet med mjölkstationen så att kons väntetid inte överstiger en timme. I en enhet med under 60 mjölkkor och i samband med automatisk mjölkning kan samlings- och väntrummet utgöra en del av djurstallets vistelseområde.

11 §

Mjölkhygien

Ett mjölkrum får inte stå i direkt förbindelse med djurstallet eller andra rum från vilka gödsel eller smuts kan spridas till mjölkrummet. Mjölkrummet får finnas stå i direkt förbindelse med mjölkstationen om stationen har separerats från djurstallet.

Väggar och golv i utrymmen för mjölkhantering ska vara lätta att rengöra och desinficera.

Mjölkkostall ska förses med en separat ingång med sluss som möjliggör en barriär mot sjukdomsspridning

12 §
Rasthagar

Vid placeringen av rasthagar ska kraven i 4 § i statsrådets förordning om begränsning av vissa utsläpp från jordbruk och trädgårdsodling (1250/2014) beaktas.

Minimiarealen för en rasthage för nötkreatur är 6 m² per djur, men rasthagens totalyta ska alltid vara minst 50 m².

Rasthagens stängsel ska tåla den belastning som djuren utsätts för och hålla djuren säkert i inhägnaden. Stängslets höjd ska vara minst 1 200 mm.

13 §
Ikraftträdande

Denna förordning träder i kraft den xx xxx 2023.

Genom denna förordning upphävs jord- och skogsbruksministeriets förordning om byggnadstekniska och funktionella krav för mjölkkostallar som understöds (405/2017).

Helsingfors den xx xxx 2023

Jord- och skogsbruksminister Antti Kurvinen

Projektchef Maarit Hellstedt

Bilaga

Tabell 1. Dimensioner för bås i en båsladugård. Båspallens lutning mot gödselgång 2-3 %

Djur	Båsets minimibredd ¹⁾ , mm	Kortbåsets minimilängd ²⁾ , mm	Långbåsets minimilängd ²⁾ , mm
Mjölkkö	1 200	1 650	2 000
Kvigor, ungdjur, ålder			
> 22 mån	1 100	1 550	1 800
18–22 mån	1 000	1 500	1 700
12–18 mån	900	1 200	1 500
6–12 mån	800	1 000	1 200

¹⁾ med bredden för ett bås avses det horisontella måttet mätt från centrum till centrum av båsavskiljarna. Båsavskiljaren kan smalna båsbredden högst 65 mm.

²⁾ med båsets längd avses avståndet mellan foderbordets eller -rännans och båsets gränslinje och båsets och gödselgångens eller -rännans gränslinje

Tabell 2. Dimensioner för en ensambox för kalvar med ålder under 2 månader

	Minimiareal, m ²	Den kortare sidans minimilängd, mm ¹⁾
Kalvar < 2 mån	1,6	1 100

¹⁾ Inre mått: visat värde minus högst 5 procent.

Tabell 3. Gruppbox för nötkreatur, minimiareal, beräknat med boxens innermått, m²

	Box utan gödselgång, ströbädd m ² /djur	Ströbädd och gödselgång m ² /djur	
		Liggområde	Totalareal, inkl. gödselgång
Mjölkkö		6,0	8,5
Kvigor, ungdjur > 22 mån	6,0	4,0	6,0
Ungdjur, 18–22 mån	4,4	3,1	4,4
Ungdjur, 9–18 mån	3,7	2,6	3,7
Ungdjur, 6–9 mån	3,0	2,0	3,0
Kalv, 3–6 mån	2,3	1,1	2,5
Kalv, 1–3 mån	1,8	0,9	2,0
Mjölkkornas sjuk-, behandlings- och kalvningsbox ¹⁾	11,0	7,0	11,0
Amko med 2-3 kalvar	16	10	16
Sjukbox, kviga, ungdjur > 12 mån ²⁾	10,0	6,0	10,0
Sjukbox, ungdjur < 12 mån ³⁾	6,0	3,4	6,0

¹⁾ Längden på boxens kortare sida ska vara minst 3,0 meter

²⁾ Längden på boxens kortare sida ska vara minst 2,7 meter

³⁾ Längden på boxens kortare sida ska vara minst 2,2 meter